

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (druhého senátu)

8. května 2019*

„Veřejná služba – Úředníci – Článek 42c služebního řádu – Převedení na volno ze služebních důvodů – Automatický odchod do důchodu – Právní zájem na řízení – Přípustnost – Rozsah působnosti právní normy – Doslovný, kontextuální a teleologický výklad“

Ve věci T-170/17,

RW, bývalý úředník Evropské komise, zastoupený S. Orlandim a T. Martinem, advokáty,

žalobce,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené G. Berscheidem a A.-C. Simonem, poté G. Berscheidem a B. Monginem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je žaloba založená na článku 270 SFEU a znějící na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 2. března 2017 o převedení žalobce na volno ze služebních důvodů na základě článku 42c služebního řádu úředníků Evropské unie a současně o jeho automatickém odchodu do důchodu na základě pátého pododstavce tohoto ustanovení,

TRIBUNÁL (druhý senát),

ve složení M. Prek, předseda, E. Buttigieg (zpravodaj) a B. Berke, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: L. Ramette, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. prosince 2018,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

- 1 Služební řád úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“) je stanoven nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a kterým se zavádějí zvláštní opatření dočasně

* Jednací jazyk: francouzština.

použitelná na úředníky Komise (Úř. věst. 1968, L 56, s. 1; Zvl. vyd. 01/02, s. 5), ve znění zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013 (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15).

- 2 Článek 35 služebního řádu, který je součástí kapitoly 2 hlavy III služebního řádu nadepsané „Správní postavení“, stanoví, že úředníkům se přiděluje jedno z následujících správních postavení: činná služba, dočasné přidělení, pracovní volno z osobních důvodů, dočasná výslužba, volno z důvodu vojenské služby, rodičovská dovolená nebo pracovní volno z rodinných důvodů a volno ze služebních důvodů.
- 3 Článek 42c služebního řádu obsažený v téže kapitole stanoví následující:

„Úředník, který dokončil alespoň deset let služby, může být nejdříve pět let před dosažením důchodového věku převeden z rozhodnutí orgánu oprávněného ke jmenování na volno ze služebních důvodů v zájmu uspokojení organizačních potřeb spojených s nabýváním nových dovedností v rámci orgánů.

Celkový počet úředníků, kteří jsou každoročně převedeni na volno ze služebních důvodů, nesmí být vyšší než 5 % z celkového počtu úředníků všech orgánů, kteří odešli do důchodu v předchozím roce. Takto vypočtený celkový počet je každému orgánu přidělen poměrným dílem podle počtu jeho úředníků ke 31. prosinci předchozího roku. Výsledek tohoto přidělení se u všech orgánů zaokrouhlí nahoru na nejbližší celé číslo.

Toto volno nepředstavuje disciplinární opatření.

Délka volna v zásadě odpovídá období, které úředníkovi zbývá do dosažení důchodového věku. Ve výjimečných situacích však může orgán oprávněný ke jmenování rozhodnout o ukončení tohoto volna a převedení úředníka zpět do služby.

Úředník převedený na volno ze služebních důvodů automaticky odejde do důchodu, jakmile dosáhne důchodového věku.

Volno ze služebních důvodů se řídí následujícími pravidly:

- a) na místo úředníka může být jmenován jiný úředník;
- b) úředník převedený na volno ze služebních důvodů nemá nárok na postup do vyššího stupně nebo povýšení do vyšší platové třídy.

Úředník převedený na volno ze služebních důvodů obdrží finanční příspěvek vypočtený v souladu s přílohou IV.

Na žádost úředníka se z příspěvku odvádějí příspěvky do důchodového systému, které se vypočítají z výše uvedeného příspěvku. V takovém případě se doba služby, během níž byl úředník převeden na volno ze služebních důvodů, vezme v úvahu pro účely výpočtu roků započitatelných pro důchod ve smyslu článku 2 přílohy VIII.

Příspěvek nepodléhá úpravě koeficientem.“

- 4 Článek 47 služebního řádu je součástí kapitoly 4 hlavy III služebního řádu nadepsané „Skončení služebního poměru“. Tento článek stanoví, že služební poměr může skončit odstoupením, nuceným odstoupením, propuštěním ze služebních důvodů, propuštěním pro nezpůsobilost, odvoláním z funkce, odchodem do důchodu nebo úmrtím.

- 5 Článek 52 první pododstavec písm. a) a b) služebního řádu, který je taktéž součástí kapitoly 4, zejména stanoví, že aniž jsou dotčena ustanovení článku 50 služebního řádu, (který se týká propuštění ze služebních důvodů vyšších vedoucích pracovníků), odchází úředník do důchodu buď automaticky v poslední den měsíce, ve kterém dosáhne věku 66 let, nebo na vlastní žádost v poslední den měsíce, ve kterém žádost podal, pokud dosáhl důchodového věku.
- 6 Příloha XIII služebního řádu stanoví přechodná opatření pro úředníky.
- 7 Článek 22 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu stanoví následující:

„1. Úředníci, kteří ke dni 1. května 2004 dosáhli nejméně 20 let služby, mají po dosažení 60. roku věku nárok na starobní důchod.

Úředníci, kteří ke dni 1. května 2014 dosáhli věku 35 či více let a kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, mají nárok na starobní důchod po dosažení důchodového věku uvedeného v následující tabulce:

Věk ke dni 1. května 2014	Důchodový věk
60 let a více	60 let
59 let	60 let 2 měsíce
58 let	60 let 4 měsíce
[...]	[...]
35 let	64 let 8 měsíců

Úředníci, kterým je ke dni 1. května 2014 méně než 35 let, mají nárok na starobní důchod po dosažení 65 let věku.

U úředníků, kteří ke dni 1. května 2014 dosáhli 45 let věku a více a kteří nastoupili do služebního poměru mezi 1. lednem 2004 a 31. prosincem 2013, však důchodový věk zůstane 63 let.

V případě úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, se důchodový věk pro účely všech odkazů na důchodový věk v tomto služebním řádu stanoví podle výše uvedených ustanovení, není-li v tomto služebním řádu stanoveno jinak.“

- 8 Článek 23 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu zejména stanoví, že úředník, který byl ve služebním poměru před 1. lednem 2014, odejde do důchodu automaticky k poslednímu dni v měsíci, v němž dosáhne věku 65 let.

Skutečnosti předcházející sporu

- 9 Žalobce RW je bývalým úředníkem Evropské komise. Nastoupil do služebního poměru k tomuto orgánu dne 1. října 1982 a od 12. prosince 1999 byl přidělen ke generálnímu ředitelství (GŘ) „Vzdělávání a kultura“. Dne 1. ledna 2010 byl povýšen do platové třídy AD 12.
- 10 Dopisem ze dne 1. prosince 2016 byl žalobce informován generálním ředitelstvím (GŘ) „Lidské zdroje a bezpečnost“ (dále jen „GŘ HR“) o záměru orgánu oprávněného ke jmenování (dále jen „OOJ“) převést jej na volno ze služebních důvodů podle článku 42c služebního řádu s účinností od 1. dubna 2017.

- 11 Dne 14. prosince 2016 žalobce předložil své vyjádření k dopisu ze dne 1. prosince 2016 a požádal, aby byl vyslechnut.
- 12 Dne 13. ledna 2017 se konal pohovor žalobce s vedoucím oddělení „Řízení služebního postupu a mobility“ GRĚ HR za přítomnosti zástupce zaměstnanců, jednoho člena výše uvedeného oddělení a jednoho zástupce GRĚ „Vzdělávání a kultura“.
- 13 Oddělení „Řízení služebního postupu a mobility“ GRĚ HR předalo po tomto pohovoru OOJ kladné stanovisko k použití článku 42c služebního řádu ve vztahu k žalobci.
- 14 Rozhodnutím ze dne 2. března 2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“) OOJ rozhodl o převedení žalobce na volno ze služebních důvodů na základě článku 42c služebního řádu, a to od 1. června 2017, a s ohledem na to, že již dosáhl důchodového věku podle čl. 22 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu, o jeho automatickém odchodu do důchodu na základě čl. 42c pátého pododstavce služebního řádu, a to ke stejnému datu.
- 15 Dne 20. března 2017 podal žalobce proti napadenému rozhodnutí stížnost na základě čl. 90 odst. 2 služebního řádu, která byla zamítnuta výslovným rozhodnutím OOJ ze dne 26. července 2017.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 16 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. března 2017 podal žalobce projednávanou žalobu. Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu téhož dne podal žalobce podle článků 278 SFEU a 279 SFEU návrh na nařízení předběžného opatření s cílem dosáhnout odkladu vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Podle čl. 91 odst. 4 služebního řádu bylo hlavní řízení přerušeno.
- 17 Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 20. března 2017 požádal žalobce o anonymizaci na základě článku 66 jednacího řádu Tribunálu. Rozhodnutím ze dne 17. května 2017 Tribunál této žádosti vyhověl.
- 18 Předseda Tribunálu nařídil usnesením ze dne 18. května 2017, RW v. Komise (T-170/17 R, nezveřejněné, EU:T:2017:351), odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.
- 19 V souladu s čl. 91 odst. 4 služebního řádu bylo v hlavním řízení pokračováno na základě přijetí výslovného rozhodnutí o zamítnutí stížnosti žalobce ze dne 26. července 2017.
- 20 Místopředseda Soudního dvora zamítnul usnesením ze dne 10. ledna 2018, Komise v. RW [C-442/17 P(R), nezveřejněné, EU:C:2018:6], opravný prostředek podaný Komisí proti usnesení ze dne 18. května 2017, RW v. Komise (T-170/17 R, nezveřejněné, EU:T:2017:351).
- 21 Písemná část hlavního řízení byla ukončena dne 9. ledna 2018 podáním dupliky.
- 22 Dopisem došlým kanceláři Tribunálu dne 2. února 2018 podal žalobce odůvodněnou žádost podle článku 106 jednacího řádu, aby byl vyslechnut v rámci ústní části řízení.
- 23 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 11. prosince 2018.
- 24 Po skončení jednání Tribunál vyzval účastníky, aby spolu v rámci možností jednali za účelem smírného narovnání sporu, včetně nákladů řízení. Předseda druhého senátu Tribunálu určil účastníkům lhůtu do 31. ledna 2019, aby v ní informovali Tribunál o výsledku jednání, a rozhodl o tom, že ústní část řízení se nekončí.

- 25 Ústní část řízení byla ukončena rozhodnutím předsedy druhého senátu Tribunálu dne 4. února 2019 poté, co účastníci informovali Tribunál prostřednictvím dopisů ze dne 29. ledna 2019 o tom, že jednání za účelem smírného narovnání sporu nebyla úspěšná.
- 26 Žalobce navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil napadené rozhodnutí, „na základě kterého [žalobce] automaticky odchází do důchodu s účinností od 1. června 2017“;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 27 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu;
 - uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K přípustnosti žaloby

- 28 Komise poukazuje na to, že návrh na zrušení obsažený v žalobě, kterou bylo zahájeno řízení, se netýká obou předmětů napadeného rozhodnutí, tedy převedení žalobce na volno ze služebních důvodů a jeho automatického odchodu do důchodu, ale pouze druhého z nich. Tyto dva předměty jsou však jeden od druhého neoddelitelné, takže částečné zrušení napadeného rozhodnutí by změnilo jeho podstatu. Za těchto okolností a s ohledem na judikaturu, podle které je částečné zrušení unijního aktu možné jen tehdy, jsou-li části, jejichž zrušení je požadováno, oddělitelné od zbytku aktu, dospěla Komise k závěru, že návrh na zrušení podaný žalobcem v projednávané věci je nepřípustný, či jsou nepřípustné přinejmenším jeho dva první žalobní důvody.
- 29 Žalobce zpochybňuje námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí.
- 30 Úvodem je třeba souhlasit s analýzou Komise, podle které nejsou dva předměty napadeného rozhodnutí, tedy převedení žalobce na volno ze služebních důvodů a současně jeho automatický odchod do důchodu, oddělitelné jeden od druhého. Z pátého pododstavce článku 42c služebního řádu totiž jednoznačně vyplývá, že převedení dotčených úředníků na volno ze služebních důvodů nemůže nastat po dosažení „důchodového věku“, přičemž tento věk je stanoven pro úředníky, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, v pátém pododstavci čl. 22 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu tak, že pokud se převedení na volno ze služebních důvodů týká úředníka, který již dosáhl výše uvedeného „důchodového věku“, musí tento úředník automaticky odejít do důchodu. Tato analýza byla použita v napadeném rozhodnutí, kterým byl žalobce převeden na volno ze služebních důvodů a současně automaticky odešel do důchodu (viz výše bod 14). Žalobci totiž bylo ke dni nabytí účinnosti napadeného rozhodnutí 63 let, a překročil tedy „důchodový věk“, který byl v jeho případě stanoven na 60 let podle pátého pododstavce čl. 22 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu, ve spojení s prvním pododstavcem tohoto ustanovení. Vzhledem k tomu, že k datu svého převedení na volno ze služebních důvodů žalobce překročil „důchodový věk“, odešel současně automaticky do důchodu na základě článku 42c pátého pododstavce služebního řádu.
- 31 Zatímco s analýzou Komise týkající se neoddelitelné povahy obou předmětů napadeného rozhodnutí lze souhlasit, je třeba poznamenat, že její námitka nepřípustnosti vychází z předpokladu, že návrh na zrušení obsažený v žalobě je návrhem na částečné zrušení, jelikož se týká pouze druhého předmětu napadeného rozhodnutí, tedy žalobcova automatického odchodu do důchodu.

- 32 Toto východisko argumentace Komise je však nesprávné.
- 33 Návrhová žádání žalobce jistě obsahují formulaci „na jehož základě žalobce automaticky odešel do důchodu s účinností od 1. června 2017“. Tuto formulaci nicméně nelze chápat tak, že omezuje předmět návrhu na zrušení pouze na žalobcův automatický odchod do důchodu.
- 34 Z obsahu žaloby totiž vyplývá, že návrh na zrušení se týká obou předmětů napadeného rozhodnutí, jelikož žalobce jasně určil vztah, který podle úvah obsažených v napadeném rozhodnutí existoval mezi jeho převedením na volno ze služebních důvodů a jeho automatickým odchodem do důchodu. V tomto ohledu je třeba odkázat v rámci prvního žalobního důvodu směřujícího ke zrušení zejména na bod 34 žaloby, který uvádí následující: „V projednávaném případě přijal OJ rozhodnutí o převedení na volno ze služebních důvodů, které je ve výsledku rovnocenné rozhodnutí o žalobcově automatickém odchodu do důchodu.“
- 35 Je třeba odkázat i na druhý žalobní důvod směřující ke zrušení, který vychází z překročení rozsahu působnosti právní normy, v němž žalobce v podstatě tvrdí, že článek 42c služebního řádu na něj není použitelný, jelikož žalobce překročil „důchodový věk“ ve smyslu prvního pododstavce tohoto ustanovení. Je totiž jasné, že kdyby Tribunál tomuto žalobnímu důvodu vyhověl, vedlo by to ke zrušení napadeného rozhodnutí v plném rozsahu z důvodu neexistence právního základu, a nikoli k jeho částečnému zrušení pouze v rozsahu, ve kterém automaticky převádí žalobce do důchodu.
- 36 Z výše uvedených úvah vyplývá, že ačkoli návrhová žádání žalobce obsahují formulaci „na jehož základě žalobce automaticky odešel do důchodu s účinností od 1. června 2017“, návrh na zrušení obsažený v žalobě se jasně týká obou předmětů napadeného rozhodnutí, které jsou od sebe neoddelitelné a které se týkají převedení žalobce na volno ze služebních důvodů a zároveň jeho automatického odchodu do důchodu. Nejedná se tudíž o návrh na částečné zrušení, jak tvrdí Komise. Z toho vyplývá, že námitka nepřipustnosti vznesená Komisí musí být zamítnuta.

K trvání právního zájmu žalobce na řízení

- 37 Komise na jednání uvedla, že rozsudek, který by Tribunál v projednávané věci vydal, by neměl žádný vliv na situaci žalobce. Komise vysvětlila, že z důvodu odkladu výkonu napadeného rozhodnutí soudcem příslušným pro rozhodování o předběžných opatřeních byl žalobce ponechán jakožto úředník v činné službě u daného orgánu „maximum doby povolené služební řádem“, konkrétně do 1. listopadu 2018, tedy k datu, kdy dovršil věk 65 let a automaticky odešel do důchodu podle čl. 23 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu. Díky uvedenému odkladu se žadatel mohl vyhnout převedení na volno ze služebních důvodů, proti kterému brojil, a pokračovat v pobírání své obvyklé odměny, přičemž nakonec automaticky odešel do důchodu za stejných podmínek, jako kdyby vůči němu nebylo přijato žádné rozhodnutí podle článku 42c služebního řádu. Na základě této argumentace dospěla Komise k závěru, že právní zájem žalobce na řízení již není dán.
- 38 Žalobce zpochybňoval závěr Komise o tom, že v průběhu řízení pozbyl právní zájem na řízení.
- 39 K tomu, aby se mohla určitá osoba spadající do působnosti služebního řádu v rámci žaloby podle článků 90 a 91 uvedeného služebního řádu přípustně domáhat zrušení aktu, který ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení, musí mít v okamžiku podání žaloby dostatečně kvalifikovaný existující a trvající zájem na zrušení tohoto aktu, přičemž takový zájem předpokládá, že žalobní návrh může této osobě s ohledem na svůj výsledek založit výhodu. Jakožto podmínka přípustnosti se zájem žalobce na podání žaloby musí posuzovat v okamžiku podání žaloby. Aby však mohla osoba spadající do působnosti služebního zákona pokračovat v řízení o žalobě směřující ke zrušení rozhodnutí OJ, je nutné, aby trval její osobní právní zájem na tomto zrušení.

V tomto ohledu platí, že netrvá-li právní zájem na řízení, není již důvodné o žalobě rozhodovat (viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2018, *Cocchi a Falcione v. Komise*, T-724/16 P, nezveřejněný, EU:T:2018:759, bod 50 a citovaná judikatura).

- 40 Tvrzení Komise uvedená v bodě 37 výše, žalobcem nezpochybňovaná, mohou v projednávaném případě skutečně vést k otázce, zda žalobce v průběhu řízení nepozbyl právní zájem na řízení.
- 41 Jak však Komise na jednání sama uvedla, pokud by zůstalo napadené rozhodnutí v platnosti a nebylo by zrušeno unijním soudem, mohlo by být případně podkladem požadavku Komise, aby jí žalobce vrátil rozdíl mezi částkami vyplacenými jako plat od 1. června 2017, kdy nabylo účinnosti napadené rozhodnutí, do 1. listopadu 2018, kdy žalobce automaticky odešel do důchodu, a částkami, na které by měl žalobce nárok z titulu důchodu, pokud by napadené rozhodnutí bylo bezodkladně vykonáno a nebylo by předmětem odkladu výkonu rozhodnutí.
- 42 Z toho vyplývá, že žalobce má stále právní zájem na tom, požadovat zrušení napadeného rozhodnutí a ukončení jeho existence v právním řádu Unie, jak ostatně uvedl při jednání, aby měl jistotu, že Komise po něm nebude v budoucnu požadovat rozdíl mezi částkami popsany výše v bodě 41.
- 43 Tento závěr není zpochybněn ani tvrzením Komise, která na jednání uvedla, že zpětné získání výše uvedeného rozdílu mezi částkami by bylo obtížné vzhledem k tomu, že žalobce pokračoval v práci jako úředník v činné službě až do automatického odchodu do důchodu dne 1. listopadu 2018, ani jejím ujištěním poskytnutým na jednání, že nebude v žádném případě žádat po žalobci výše uvedený rozdíl mezi částkami. Jedná se totiž o pouhá tvrzení a ujištění Komise, která ostatně nezpochybňují skutečnost, že ponechání napadeného rozhodnutí v právním řádu Unie představuje pro žalobce zdroj právní nejistoty, z něhož pramení jeho stále trvajícím zájem na zrušení tohoto rozhodnutí.
- 44 S ohledem na předchozí úvahy je třeba dospět k závěru, že žalobce má nadále právní zájem na pokračování v řízení.

K věci samé

- 45 Žalobce uvádí na podporu své žaloby tři žalobní důvody, přičemž první vychází z porušení článků 47 a 52 služebního řádu, druhý z překročení rozsahu působnosti právní normy, v projednávaném případě článku 42c služebního řádu, a třetí z porušení povinnosti uvést odůvodnění a práva na účinnou procesní obranu. Žalobce v replice uvedl, že třetí žalobní důvod bere zpět.
- 46 Vzhledem k tomu, že v rámci druhého žalobního bodu má Tribunál vymezit rozsah působnosti článku 42c služebního řádu, který představuje právní základ napadeného rozhodnutí, je třeba přezkoumat nejprve tento žalobní bod.

Úvodní poznámky

- 47 Žalobce tvrdí, po provedení zejména doslovného a kontextuálního výkladu článku 42c služebního řádu, že toto ustanovení není použitelné na úředníky, kteří tak jako on dosáhli „důchodového věku“ ve smyslu tohoto ustanovení ve spojení s čl. 22 odst. 1 pátým pododstavcem přílohy XIII služebního řádu. Žalobce poukazuje zejména na to, že volno ze služebních důvodů, tedy správní postavení, na které jsou úředníci převáděni na základě článku 42c služebního řádu, musí určitou dobu trvat. Použití tohoto ustanovení na úředníky, kteří k datu tohoto použití dosáhli „důchodového věku“, však vede k tomu, že podle pátého pododstavce čl. 42c služebního řádu jsou uvedení úředníci převedeni na volno ze služebních důvodů a současně automaticky odcházejí do důchodu, čímž dochází k odklonu od účelu tohoto ustanovení a jsou obcházeny podmínky stanovené služebním řádem pro skončení

služebního poměru úředníka. Žalobce dospěl k závěru, že OJ v projednávané věci nerespektoval rozsah působnosti článku 42c služebního řádu a že napadené rozhodnutí by mělo být na tomto základě zrušeno.

- 48 Komise názor žalobce zpochybňuje, zejména na základě argumentů vycházejících ze znění článku 42c služebního řádu a jeho *ratio legis*, a tvrdí, že toto ustanovení může být použito na úředníka, který dosáhl „důchodového věku“, jako je tomu v případě žalobce.
- 49 Úvodem je třeba poznamenat, jak správně uvádí žalobce, že použití článku 42c služebního řádu na úředníka, který dosáhl „důchodového věku“ ve smyslu tohoto ustanovení, vede k jeho převedení na volno ze služebních důvodů a současně k jeho automatickému odchodu do důchodu podle pátého pododstavce výše uvedeného ustanovení. Tato analýza byla použita v napadeném rozhodnutí ve vztahu k žalobci, jak bylo již uvedeno výše v bodě 30.
- 50 Z toho vyplývá, že je třeba se zabývat otázkou, zda lze použít článek 42c služebního řádu na úředníky, kteří tak jako žalobce dosáhli „důchodového věku“ ve smyslu tohoto ustanovení, s ohledem na skutečnost, že toto použití vede k převedení na volno ze služebních důvodů a současně k automatickému odchodu do důchodu uvedených úředníků. Je proto třeba vymezit rozsah působnosti *ratione personae* článku 42c služebního řádu, což vyžaduje jeho výklad.

K jazykovému výkladu

- 51 Článek 42c první pododstavec služebního řádu stanoví, že převedení dotčeného úředníka na volno ze služebních důvodů se provede „nejdříve pět let před dosažením [jeho] důchodového věku“. Jak správně uvedla Komise při jednání, výraz „[jeho] důchodový věk“ uvedený v prvním pododstavci článku 42c služebního řádu se shoduje s výrazem „důchodový věk“ uvedeným ve čtvrtém a pátém pododstavci tohoto ustanovení. Z toho důvodu je pro určení „důchodového věku“ úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, třeba, stejně jako pro určení „důchodového věku“, odkázat na čl. 22 odst. 1 pátý pododstavec přílohy XIII služebního řádu, který uvádí následující:
- „V případě úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, se důchodový věk pro účely všech odkazů na důchodový věk v tomto služebním řádu stanoví podle výše uvedených ustanovení, není-li v tomto služebním řádu stanoveno jinak.“
- 52 Formulace „výše uvedená ustanovení“ uvedená v pátém pododstavci čl. 22 odst. 1 přílohy XIII služebního řádu odkazuje na první čtyři pododstavce tohoto ustanovení, jež stanoví věk, od kterého mohou úředníci, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, žádat o odchod do důchodu s nárokem na starobní důchod.
- 53 Co se týče úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru po 1. lednu 2014, odkazuje formulace „důchodový věk“ uvedená v prvním pododstavci článku 42c služebního řádu na věk automatického odchodu do důchodu stanovený čl. 52 prvním pododstavci písm. a) služebního řádu, který činí 66 let, jak účastníci na jednání potvrdili.
- 54 Ze znění čl. 42c prvního pododstavce služebního řádu tedy vyplývá, že toto ustanovení poskytuje informace o datu, od kterého může být toto ustanovení na úředníka použito, totiž „nejdříve pět let před dosažením důchodového věku“. Jak ostatně správně uvádí Komise, co se týče úředníků, kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, znění tohoto ustanovení nevylučuje, aby bylo použito na úředníka, který dosáhl a *fortiori* překročil „[svůj] důchodový věk“.

- 55 Je třeba připomenout, že čl. 42c čtvrtý pododstavec služebního řádu stanoví, že délka volna ze služebních důvodů „v zásadě“ odpovídá období, které úředníkovi zbývá do dosažení důchodového věku, ale že OOO „ve výjimečných situacích“ může rozhodnout o ukončení tohoto volna a převedení úředníka zpět do služby.
- 56 Výrazy „délka volna“ a „období, které úředníkovi zbývá do dosažení důchodového věku“ uvedené v čl. 42c čtvrtém pododstavci první větě služebního řádu podporují tvrzení žalobce, že volno ze služebních důvodů musí určitou dobu trvat. Ačkoli Komise tvrdí opak, výraz „v zásadě“ obsažený v této větě nezpochybňuje výše uvedený závěr. Tyto výrazy totiž musí být vykládány ve světle druhé větě čl. 42c čtvrtého pododstavce služebního řádu, podle kterého:
- „Ve výjimečných situacích však může [OOO] rozhodnout o ukončení tohoto volna a převedení úředníka zpět do služby.“
- 57 Ukazuje se tedy, že výraz „v zásadě“ neprokazuje možnost výjimky ze zásady, že volno ze služebních důvodů musí určitou dobu trvat, ale prokazuje možnost výjimky ze zásady, že volno ze služebních důvodů končí k datu, ke kterému dotčený úředník dosáhne „důchodového věku“, přičemž tato výjimka je spojena s okolností, že OOO může „ve výjimečných situacích“ rozhodnout o převedení uvedeného úředníka zpět do služby a ukončit tak volno ze služebních důvodů.
- 58 Tvrzení žalobce, že volno ze služebních důvodů musí trvat určitou dobu, podporuje znění pátého pododstavce článku 42c služebního řádu, který stanoví, že „úředník převedený na volno ze služebních důvodů automaticky odejde do důchodu, jakmile dosáhne důchodového věku“. Z tohoto znění, konkrétně z použití slovesa „dosáhnout“, vyplývá, že automatický odchod do důchodu předpokládá, že dotčený úředník je ke dni, kdy dosáhne „důchodového věku“, již ve správním postavení volna ze služebních důvodů a že toto volno nějakou dobu trvá.
- 59 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že znění článku 42c služebního řádu podporuje tvrzení žalobce, že volno ze služebních důvodů musí určitou dobu trvat, což vylučuje, aby převedení na toto volno proběhlo souběžně s automatickým odchodem do důchodu. Vyloučení možnosti, aby převedení na volno ze služebních důvodů proběhlo souběžně s automatickým odchodem dotčeného úředníka do důchodu, znamená, s ohledem na úvahy obsažené výše v bodech 30 a 50, že výše uvedené ustanovení nemůže být použito na úředníky, kteří dosáhli „důchodového věku“, tak jako žalobce.
- 60 Je třeba přezkoumat, zda kontextuální a teleologický výklad článku 42c služebního řádu tento závěr nevyvrací.

Kontextuální výklad

- 61 Je třeba připomenout, že článek 42c služebního řádu je součástí hlavy III kapitoly 2 služebního řádu nadepsané „Správní postavení“. Podle článku 35 služebního řádu, který patří do téže kapitoly, může být úředníkovi přiděleno jedno z následujících správních postavení: činná služba, dočasná přidělení, pracovní volno z osobních důvodů, dočasná výslužba, volno z důvodu vojenské služby a rodičovská dovolená nebo pracovní volno z rodinných důvodů.
- 62 Naproti tomu „skončení služebního poměru“ je upraveno v kapitole 4 hlavě III služebního řádu. Článek 47 služebního řádu obsažený v této kapitole vymezuje případy skončení služebního poměru, kterými jsou odstoupení, nucené odstoupení, propuštění ze služebních důvodů, propuštění pro nezpůsobilost, odvolání, odchod do důchodu a úmrtí.
- 63 Je tedy zřejmé, že zatímco volno ze služebních důvodů bylo normotvůrcem Unie koncipováno jako „správní postavení“, které může být úředníkovi přiděleno během jeho služebního zařazení v orgánech Unie, tvrzení Komise o možnosti použití článku 42c služebního řádu na úředníka, který dosáhl

„důchodového věku“, a tím i o možnosti jeho převedení na volno ze služebních důvodů současně s automatickým odchodem do důchodu, vede k přeměně dotčeného opatření ze „správního postavení“ na případ „skončení služebního poměru“. Jak totiž uvedl soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních, způsob, jakým Komise v napadeném rozhodnutí použila článek 42c služebního řádu, se blíží „automatickému odchodu do důchodu ze služebních důvodů“ proti vůli dotčené osoby (usnesení ze dne 18. května 2017, RW v. Komise, T-170/17 R, nezveřejněno, EU:T:2017:351, bod 61).

- 64 Z výše uvedených úvah vyplývá, že zařazení článku 42c služebního řádu do kapitoly 2 hlavy III tohoto předpisu se neslučuje s výše uvedeným názorem Komise a v žádném případě nevyvrací závěr učiněný výše v bodě 59.

Teleologický výklad

- 65 Komise tvrdí, že *ratio legis* článku 42c služebního řádu spočívá v optimalizaci řízení lidských zdrojů v rámci orgánů. Toto ustanovení umožňuje určitou flexibilitu při zacházení se zaměstnanci, kteří se blíží odchodu do důchodu či do něj odcházejí, a poskytuje dotčeným osobám rozumný finanční příspěvek. Podle názoru Komise neměl unijní normotvůrce v úmyslu omezit rozsah působnosti textu na ty úředníky, kteří v nejbližší době neodejdou do důchodu. Sledovaná optimalizace předpokládá co nejširší možné uvážení, a to tím spíše, že je prováděna v souladu se zájmy dotčeného úředníka a toto opatření je zaměřeno přednostně na úředníky blízcí se odchodu do důchodu. Bylo by paradoxní, kdyby toto opatření nebylo použitelné na úředníky, kteří již dosáhli důchodového věku. Komise tedy tvrdí, že restriktivní výklad zastávaný žalobcem částečně zbavuje opatření stanovené v článku 42c služebního řádu účinku a samotného důvodu jeho existence.
- 66 Je zajisté pravda, jak správně uvádí Komise s odkazem na bod 7 odůvodnění nařízení č. 1023/2013, že účelem článku 42c služebního řádu je v konečném důsledku optimalizace řízení lidských zdrojů v rámci orgánů. Unijní zákonodárce však dbal na to, jak ostatně poznamenala sama Komise, aby převedení na volno ze služebních důvodů, slovy Komise, „dostatečně chránilo práva dotčených úředníků“.
- 67 V tomto ohledu je třeba připomenout, že sedmý pododstavec článku 42c služebního řádu stanoví, že úředník převedený na volno ze služebních důvodů obdrží finanční příspěvek vypočtený v souladu s přílohou IV služebního řádu. Z prvního pododstavce jediného článku této přílohy ve světle článku 42c služebního řádu vyplývá, že tento měsíční příspěvek je po dobu prvních tří měsíců roven základnímu platu dotčeného úředníka. Od čtvrtého do šestého měsíce činí 85 % základního platu a následně až do automatického odchodu činí 70 % základního platu.
- 68 Je též třeba odkázat, jakožto na ustanovení přijaté unijním normotvůrcem pro zmírnění nepříznivých následků volna ze služebních důvodů na dotčené úředníky, na osmý pododstavec článku 42c služebního řádu, který v podstatě umožňuje dotčenému úředníkovi pokračovat v přispívání do důchodového systému po dobu jeho převedení na volno ze služebních důvodů, aby si tím zvýšil částku důchodu, který bude pobírat po odchodu do důchodu.
- 69 Nutno poznamenat, že kdyby bylo dovoleno použít článek 42c služebního řádu na úředníka, který dosáhl „důchodového věku“, a jeho automatický odchod do důchodu by tak byl souběžný s jeho převedením na volno ze služebních důvodů, neměl by uvedený úředník žádný prospěch z ustanovení sedmého a osmého pododstavce článku 42c služebního řádu, jelikož délka volna ze služebních důvodů by se rovnala nule. Za těchto okolností by byla narušena rovnováha sledovaná unijním normotvůrcem při přijímání článku 42c služebního řádu mezi hledisky optimálního řízení lidských zdrojů v rámci orgánů a hledisky dostatečné ochrany zájmů dotčených úředníků, a to v neprospěch posledně uvedených hledisek.

- 70 Kromě toho je též nutno konstatovat, že v případě automatického odchodu do důchodu současně s převedením na volno ze služebních důvodů by OJ již neměl možnost využít čtvrtého pododstavce článku 42c služebního řádu, i kdyby se mělo jednat pouze o „výjimečné situace“, a rozhodnout o ukončení tohoto volna a převedení úředníka zpět do služby. Z toho plyne, že výše uvedená situace je s tímto ustanovením těžko slučitelná, jelikož tím, že jim odnímá veškerou posuzovací pravomoc, automaticky zbavuje orgány takového nástroje řízení zaměstnanců, jako je možnost převedení dotčeného úředníka zpět do služby, a rovněž zbavuje uvedeného úředníka možnosti být takto převeden zpět.
- 71 S ohledem na předcházející úvahy je třeba konstatovat, že teleologický výklad článku 42c služebního řádu nepodporuje tvrzení Komise, ale naopak závěr uvedený výše v bodě 59.
- 72 Proto je po provedeném výkladu článku 42c služebního řádu třeba dospět k závěru, že toto ustanovení nemůže být použito na úředníky, kteří tak jako žalobce dosáhli „důchodového věku“ ve smyslu tohoto ustanovení. Z toho vyplývá, že Komise tím, že na základě tohoto ustanovení přijala napadené rozhodnutí, překročila rozsah působnosti uvedeného ustanovení, proto musí být napadené rozhodnutí zrušeno, bez nutnosti přezkoumat žalobní důvod vycházející z článků 47 a 52 služebního řádu.

K nákladům řízení

- 73 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 74 Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné jí uložit náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení souvisejících s řízením o předběžném opatření.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (druhý senát)

rozhodl takto:

- 1) Rozhodnutí Evropské komise ze dne 2. března 2017, na jehož základě byl RW převeden na volno ze služebních důvodů a současně automaticky odešel do důchodu, se zrušuje.**
- 2) Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené RW, včetně nákladů souvisejících s řízením o předběžném opatření.**

Prek

Buttigieg

Berke

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 8. května 2019.

Podpisy.